

Jaarverslag
Stichting Steunfonds Drents Museum 2023

VOORWOORD BESTUUR

Het Drents Museum stond in 2023 in het teken van Drentse onderwerpen.

Met de tentoonstellingen *Menyala - De buitengewone geschiedenis van de Molukkers in Drenthe* en *Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe* heeft het museum Drenthe wederom op de kaart gezet.

Met 54.000 bezoekers voor Menyala en 90.000 bij Van Gogh in Drenthe kwamen de bezoekers uit het hele land en werden beide tentoonstellingen zeer goed beoordeeld. De prettige verbinding die het museum heeft gelegd tussen de werken van Van Gogh en de locaties die Vincent van Gogh in de provincie bezocht en het landschap dat hij schilderde trok bezoekers vervolgens Drenthe in om ze letterlijk in Van Goghs voetsporen te laten treden.

Met de nog aankomende nieuwe collectie presentatie Labyrinthia krijgt de bezoeker straks nog meer van Drenthe. Als bestuur van Stichting Steunfonds Drents Museum zijn we dan ook trots dat we hier een bijdrage aan leveren dankzij verschillende donaties, schenkingen en nalatenschappen.

Afgelopen jaar hebben we de hypotheek op het pand Kloosterstraat 10 volledig afgelost. Hiermee heeft het museum er een kantoren pand bij.

In Studio DM is opnieuw actief gewerkt door verschillende kunstenaars en auteurs.

Het onlangs opgerichte Aankoopfonds is het afgelopen jaar ook gegroeid dankzij donaties van het museum. Opbrengsten waren afkomstig door reizende objecten uit de vaste collectie en een deel van de behaalde omzet bij de tentoonstelling *Viva la Frida!* Dankzij deze en toekomstige bijdragen van het museum en van derden, blijven wij – als bestuur – dromen om een juweel van een aankoop toe te voegen aan de museumcollectie.

Dankzij een ontvangen Fonds op naam in 2023 hebben wij als Stichting Steunfonds Drents Museum de kans gekregen om ons te verbinden aan een uit te reiken kunstprijs voor hedendaagse figuratieve kunstenaars. Wij vinden het zeer waardevol dat we ook op deze wijze bij dragen aan de hedendaagse schilderkunst.

Als bestuur blijven wij ons dan ook graag bezighouden met de afwikkeling van ontvangen legaten en schenkingen. Als Stichting bieden wij hiervoor verschillende mogelijkheden.

Karel Groen, voorzitter

LICHT & DONKER

MENS

3

VOORWOORD DIRECTEUR DRENTS MUSEUM

Maar liefst 180.000 mensen hebben ons museum afgelopen jaar bezocht. Dat waren er meer dan verwacht, zeker als je bedenkt dat we de grote tentoonstellingsvleugel ruim drie maanden niet konden gebruiken vanwege onderhoudswerkzaamheden en we in een deel van ons historische gebouwencomplex druk aan het verbouwen waren voor de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*.

Er was dan ook veel moois te zien. We begonnen met de tentoonstelling *Sterven in schoonheid* waarmee we een eigentijds licht lieten schijnen op de kunst en schoonheid waarmee de bewoners van Pompeï en Herculaneum zich omringden, net vóór de allesverwoestende vulkaanuitbarsting. Het schitterende ontwerp van NorthernLight werd bekroond met de German Design Award.

Menyala vertelde de bijzondere geschiedenis van de Molukkers in Drenthe en maakt grote indruk op de bezoekers. We hebben deze tentoonstelling in co-creatie met een groep jonge Molukkers gemaakt. Een voor ons nieuwe manier van werken die heel goed heeft uitgediend en die we in de toekomst vaker gaan toepassen.

Een topwaardering van 8,7 kreeg de tentoonstelling van Floris Hovers (1976), die de grote zaal omtoverde tot een bijna volmaakte wereld met kleurige fantasiesteden, skylines, houten dieren en meubels. In de Abdijkerk toonden we werk van Tilo Baumgärtel, een belangrijke kunstenaar van de Neue Leipziger Schule.

Op 11 september opende dan eindelijk de grote tentoonstelling waar velen zich met mij op verheugd hadden: *Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe*. Voor het eerst waren zijn Drentse werken samen te zien. Een internationale primeur. Bijna 90.000 bezoekers – van wie velen speciaal voor deze expositie naar Drenthe kwamen – genoten van deze prachtig vormgegeven tentoonstelling. Ze trokken ook de provincie in om de plekken te bezoeken waar Van Gogh gewoond en gewerkt heeft en de landschappen te zien die hij heeft geschilderd. Die verbinding van de collectie in het museum met locaties in Drenthe vind ik bijzonder waardevol. Dat doen we straks ook bij *Labyrinthia*.

Een nieuwe verbinding met de regio is het partnerschap van ons museum met Museum De Buitenplaats in Eelde vanaf 1 januari 2024. Het Drentse Landschap gaat de gebouwen en tuinen beheren en het Drents Museum neemt de exploitatie en een deel van de collectie over. In de toekomstplannen wordt Drents Museum De Buitenplaats een museum voor art nouveau met onze toonaangevende collectie Kunst 1885-1935 als uitgangspunt. Mooie dingen om naar uit te zien in 2024!

Harry Tupan, algemeen directeur

GESCHIEDENIS

GESCHIEDENIS

GESCH

GESCHIEDENIS

GESCHIEDENIS

5

INHOUDSOPGAVE

ACTIVITEITEN STICHTING STEUNFONDS DRENTS MUSEUM	8
BESTUURSSAMENSTELLING	20
HOOFD- EN NEVENFUNCTIES BESTUURSLEDEN	21

STICHTING STEUNFONDS DRENTS MUSEUM

Stichting Steunfonds Drents Museum ondersteunt de belangen van het Drents Museum in brede zin. De missie van de stichting is het realiseren van donaties, schenkingen, fondsen en nalatenschappen en deze geheel ten behoeve van het Drents Museum aan te wenden. Het Steunfonds zorgt daarnaast dat steun ingezet kan worden voor onder meer tentoonstellingen, aankopen, restauraties, onderzoek, publicaties en speciale projecten.

Mensen leren het Steunfonds kennen, we ontvangen geleidelijk aan (periodieke) schenkingen en nalatenschappen. We vinden het belangrijk om de banden met onze relaties te blijven verstevigen en de zichtbaarheid van ons doel te vergroten. Het beleidsplan is dit jaar aangepast en laat zien hoe wij herkenbaarheid willen creëren door middel van onze activiteiten.

Sinds 2020 is de Stichting Steunfonds bij het CBF een erkend goed doel met een certificaat voor kleine fondsenwervende instellingen. Deze erkenning is voor de Stichting zeer belangrijk omdat transparantie, compliance en zorgplicht een must zijn in de wereld van fondsenwervende instellingen. En met de CBF-erkenning kunnen we dit nóg beter uitdragen. Ieder jaar verleend de CBF opnieuw de erkenning, zo ook afgelopen jaar.

ACTIVITEITEN STICHTING STEUNFONDS IN 2023:

Eenvoudig doneren

Het eenvoudig doneren, in 2020 gestart, zetten we voort. Op de website van het museum bieden we de bezoeker de gelegenheid een bedrag te schenken via de ticketpagina. Daarnaast geven we deze mogelijkheid ook weer op de websitepagina *Steun het Drents Museum*. Tijdens Covid-19 zijn we hiermee begonnen, maar naar mate de tickets niet alleen meer digitaal werden afgenomen is in 2022 besloten een donatiepaal fysiek in het museum te plaatsen. Op deze wijze bieden we de bezoeker ook de kans om ons ter plekke te steunen door middel van een kleine financiële bijdrage.

Afgelopen jaar hebben we door deze 2 mogelijkheden een totale bijdrage van € 13.836,- opgehaald. In totaal hebben wij sinds de start van 'eenvoudig doneren' € 54.406,91 aan gelden ontvangen. Deze gelden komen allemaal ten goede van ons Steunfonds DM zodat we in de toekomst andere projecten kunnen ondersteunen.

Studio DM – Artist in residence

Sinds 2020 heeft het museum een eigen artist residence: Studio DM! In dit huis kunnen allerlei kunstenaars – schilders, tekenaars, schrijvers, muzikanten – op aanvraag een tijd verblijven. In 2023 hebben verschillende kunstenaars Studio DM in gebruik genomen.

In maart verbleven Lonnie van Brummelen en Siebren de Haan, beide beeldende kunstenaars, in de residence. Beide kunstenaars maken sinds een tijd films, meestal in samenwerking met lokale gemeenschappen. Voor een nieuwe film maakten zij gebruik van de faciliteiten van de Studio zodat zij in Drenthe twee boeren voor een langere periode hebben kunnen volgen.

Vanaf maart resideerde Gerrit Boer voor 3 maanden in Studio DM. In het kader van twee literatuurprojecten, die hij in samenwerking met het Drentse boek en het Huus van de Taol aan het opzetten is. Voor onderzoek en voorbereiding van de komende uitgaves in 2023/2024 heeft hij gebruik gemaakt van de residence. Het andere project staat nog in de steigers en heeft ook met Drenthe te maken, waaronder de plaatsen Mantinge, Hijken en Beilen.

Robert Seidel, kunstenaar van de Leipziger Schule heeft in oktober een maand gewerkt in Studio DM. In het museum waren werken van Seidel te zien in de tentoonstelling *DM Spotlight – De wondere wereld van de Leipziger Schule* (14 oktober t/m 3 juni 2024).

Het Drents Museum presenteert tentoonstellingen van (inter)nationale hedendaagse kunstenaars. Met *Studio DM* biedt het Drents Museum verdere ondersteuning in de kunstwereld en draagt het bij aan een grotere mobiliteit en zichtbaarheid van kunstenaars. Mede vanuit de overweging dat niet alleen verre oorden inspirerend zijn voor kunstenaars, kan een verblijf in de provincie Drenthe veel opleveren, zowel voor de kunstenaar als voor de plek en de regio.

Seidel, Ferenc 2, 2020, Eitempera auf Leinwand

De 'artists in residence' is een inspirerend verblijf voor auteurs, kunstenaars en musici die opdrachten realiseren voor het Drents Museum, de provincie of de gemeente. Op deze wijze geeft het Drents Museum via zijn Stichting Steunfonds iets terug aan de samenleving.

Het verblijf is ieder jaar in gebruik door verschillende kunstenaars. Of het nu gaat om een auteur die een boek schrijft over de provincie, kunstenaars die de Drentse natuur tekenen, een kunstenaar die meewerkt aan Into Nature of een andere tentoonstelling in het noorden. Het zijn allemaal mogelijkheden waarmee wij kunst en cultuur ook ondersteunen.

Schenken en Legaten

In 2023 mochten we meerdere legaten ontvangen van particulieren. Naast legaten ontvangt het Steunfonds ook periodieke schenkingen.

De Kim Utopie

Twee jaar geleden ontving het Steunfonds een collectie van Noord-Koreaanse kunst als legaat. Een deel van deze collectie toonde het museum eerder in de tentoonstelling *De Kim Utopie* (2015).

De kunstcollectie is inmiddels ondergebracht in het museumdepot. Er is gewerkt aan een package om een deel van de collectie te laten reizen zodat internationale musea de Noord-Koreaanse collectie kunnen tonen. Het Drents Museum werkt samen met het *Museum exhibition network Expona – specialist in het ontwikkelen en laten rondreizen van tijdelijke tentoonstellingen*.

De tentoonstelling wordt door Expona aangeboden via de website www.expona.net/exhibitions/kim-utopia-art-from-north-korea/

Een deel van de opbrengst komt ten goede aan het aankoopfonds.

Bijschriften (van links naar rechts):

- *An Ch'ang-gŏ, Een scene uit de Koreaanse oorlog, 1991, olieverf op doek, collectie Ronald de Groen*
- *Kim Ch'ŏl-wŏn, Een februari-ochtend, 2003, werk op papier, collectie Ronald de Groen*
- *Han Hŭi-bok (Central Arts Studio), Kye Sun-hŭi, Noord-Koreaanse judo atlete die verrassend als 16-jarige een gouden medaille veroverde tijdens de Olympische spelen in Atlanta), olieverf op doek, collectie Ronald de Groen*

Das Paar, 2007-2015, Fonds Collectie Anna en Hermann Markard

Fonds op naam Collectie Anna en Hermann Markard

Ook is ons een Fonds op naam toegekend. *Fonds op naam Collectie Anna en Hermann Markard*. In 2018 toonde het museum *Hermann Markard-figuurstukken*.

Deze tentoonstelling met de gelijknamige publicatie maakte het museum in samenwerking met de kunstenaar.

De Fonds op naam *Collectie Anna en Hermann Markard* bezit de kunstcollectie van Markard (met een waarde van € 2.144.000) en financiële middelen (percentage van de verkoopwaarde van zijn woning). De financiële middelen zijn bestemd voor de kosten van onderhoud en het tentoonstellen van de werken en het mogelijk maken van publicaties over deze kunstwerken en het instellen en uitreiken van een kunstprijs.

Als doelstelling is vastgesteld dat de Raad van Advies, ook benoemd door de kunstenaar, een keer in de drie jaar een kunstprijs uitreikt. Als voorwaarde is gesteld dat de prijs wordt uitgereikt aan een figuratief kunstenaar die een belangrijke bijdrage levert aan de figuratieve schilderkunst.

Als adviesraad is besloten dat de prijs zich richt op het ondersteunen van jonge hedendaagse figuratieve kunstenaars. Voor jonge kunstenaars bestaan er al een aantal prijzen (Talent van het jaar, De Buning Brongers Prijs), voor figuratieve kunstenaars ook (Sacha Tanja Penning). De combinatie tussen deze twee groepen bestaat echter nog niet, terwijl dit zeker interessant zou kunnen zijn. Het figuratief en ambachtelijk werken wordt namelijk steeds minder gedaan. Daarom is dit een ondersteuning voor de groep die nog wel op deze wijze werkt op zijn plaats. De prijs heeft daardoor een mooie functie: het wil figuratieve kunst levend houden bij de jonge generatie.

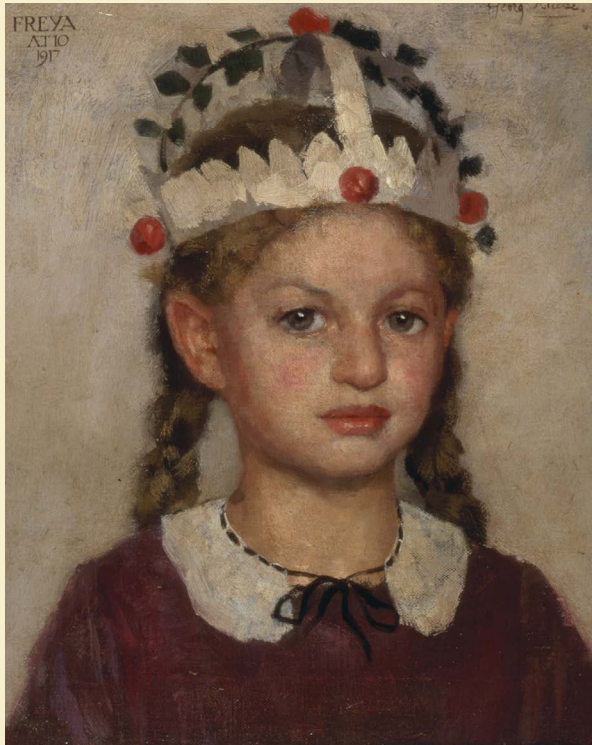
In 2025 wordt de eerste prijs uitgereikt, in opdracht laat de adviesraad een prijs ontwerpen en zal er een kunstjury worden ingesteld.

Met de kunstcollectie heeft het museum net als bij de Noord-Koreaanse kunst de mogelijkheid de collectie te laten reizen, waarbij ook een deel van de opbrengst ten goede komt aan het aankoopfonds en waarmee het museum een aanbod ontwikkelt voor reizende tentoonstellingen.

Aardappels, 1991, Fonds Collectie Anna en Hermann Markard

Fonds op naam SSK 1900 – SDM

Georg Rueter, *De verjaardagskroon*, 1917, schenking Stichting Schone Kunsten rond 1900.

Het Drents Museum heeft in 2017 een omvangrijke collectie ontvangen van bijna 25.000 objecten van de Stichting Schone Kunsten rond 1900 (SSK). Aanleiding voor deze schenking – die al sinds 1983 als bruikleen bij het museum is ondergebracht – was de opheffing van de SSK.

Naast de SSK-collectie heeft het Drents Museum de eigen collectie Kunst 1885-1935 uitgebreid en aangevuld. Met de combinatie van beide collecties heeft het Drents Museum één van de mooiste en breedste collecties op dit terrein in Nederland.

De SSK heeft – naast de overdracht van de collectie – een fonds op naam opgericht, met een looptijd van 10 jaar, waarin een aanzienlijk bedrag ten behoeve van de collectie is ondergebracht. Voor het aanwenden van deze middelen voert het museum overleg met de VVNK.

In 2023 is het nieuwe bestuur van de VVNK bijgepraat over de ontwikkelingen van het Drents Museum in relatie tot de collectie SSK. Zoals *Labyrinthia*, de tentoonstellingsprogrammering, waaronder *Van Gogh in Drenthe* en de ontwikkelingen binnen de boekenserie Kunst rond 1900.

De VVNK bestaat 25 jaar en heeft in dit kader tijdens de tentoonstelling

Op reis met Vincent – Van Gogh in Drenthe zijn jubileumdag in de Statenzaal van het museum gevierd. Zakelijk directeur Annelies Meuleman en hoofdconservator Annemiek Rens hebben de leden geïnformeerd over de museale plannen waaronder ook de plannen voor de Kunst rond 1900. In samenwerking met de VVNK is een film gemaakt die tijdens de jubileumdag is gelanceerd.

Vanuit de financiële middelen uit de *Fonds op naam SSK 1900 - SDM* is deze film gefinancierd evenals een deel van de bijeenkomst in het museum. In de video wordt de topcollectie op het gebied van de Nederlandse kunst rond 1900 toegelicht, de relatie met de SSK (Stichting Schone Kunsten) en de daardoor totstandkoming van deze collectie en de speciale band met de VVNK.

Aankoopfonds

Het museum wil tot een (internationaal) aansprekende collectie komen, die op de lange termijn ingezet kan worden voor het organiseren van tentoonstellingen door andere musea. De huidige middelen waaruit het museum kan putten is niet voldoende om een grote aankoop te kunnen realiseren. Om die reden is afgelopen jaar het aankoopfonds in het leven geroepen, waarmee de mogelijkheid wordt geboden aankopen ten behoeve van het Drents Museum te doen en daarmee de museumcollectie in belangrijke mate te versterken.

De provincie Drenthe, eigenaar van de collectie, heeft samen met Stichting Steunfonds Drents Museum en het Drents Museum afspraken ten gunste van het aankoopfonds vastgelegd in een overeenkomst. Met elkaar is besloten het fonds onderdeel uit te laten maken van het Steunfonds. Wij ontvangen en beheren de gelden en maken dit vrij bij een specifieke kunstaankoop. Er zijn verscheidene middelen van het museum die zorgen dat dit fonds de komende jaren aangevuld gaat worden met financiële gelden. Afgelopen jaar heeft het museum een bijdrage overgemaakt. Jaarlijks maakt het museum een voorstel van de ontvangen middelen, dat met de provincie Drenthe en het Steunfonds wordt afgestemd.

In 2023 heeft het museum financiële middelen overgemaakt die onder andere zijn verkregen door reizende objecten uit onze vaste collectie en een deel van de behaalde omzet bij de tentoonstelling *Viva la Frida!* Daarnaast is het ook voor particulieren en instellingen interessant om op deze wijze financieel bij te dragen aan de museale collectie van het Drents Museum.

Kloosterstraat 10

In 2022 heeft Stichting Steunfonds Drents Museum in overleg met het Drents Museum het pand aan de Kloosterstraat 10 aangekocht. Dit pand is gelegen in dezelfde straat als het kantoorpand van het museum en Studio DM. De hypotheek om destijds het pand te financieren is afgelopen jaar volledig afgelost. Eind 2023 is door beide partijen een leningsovereenkomst ondertekend aangaande de panden Kloosterstraat 10 en Kloosterstraat 16. In de overeenkomst is een jaarlijkse rente opgenomen voor de leningnemer en een vaste bijdrage voor de jaarlijkse aflossing.

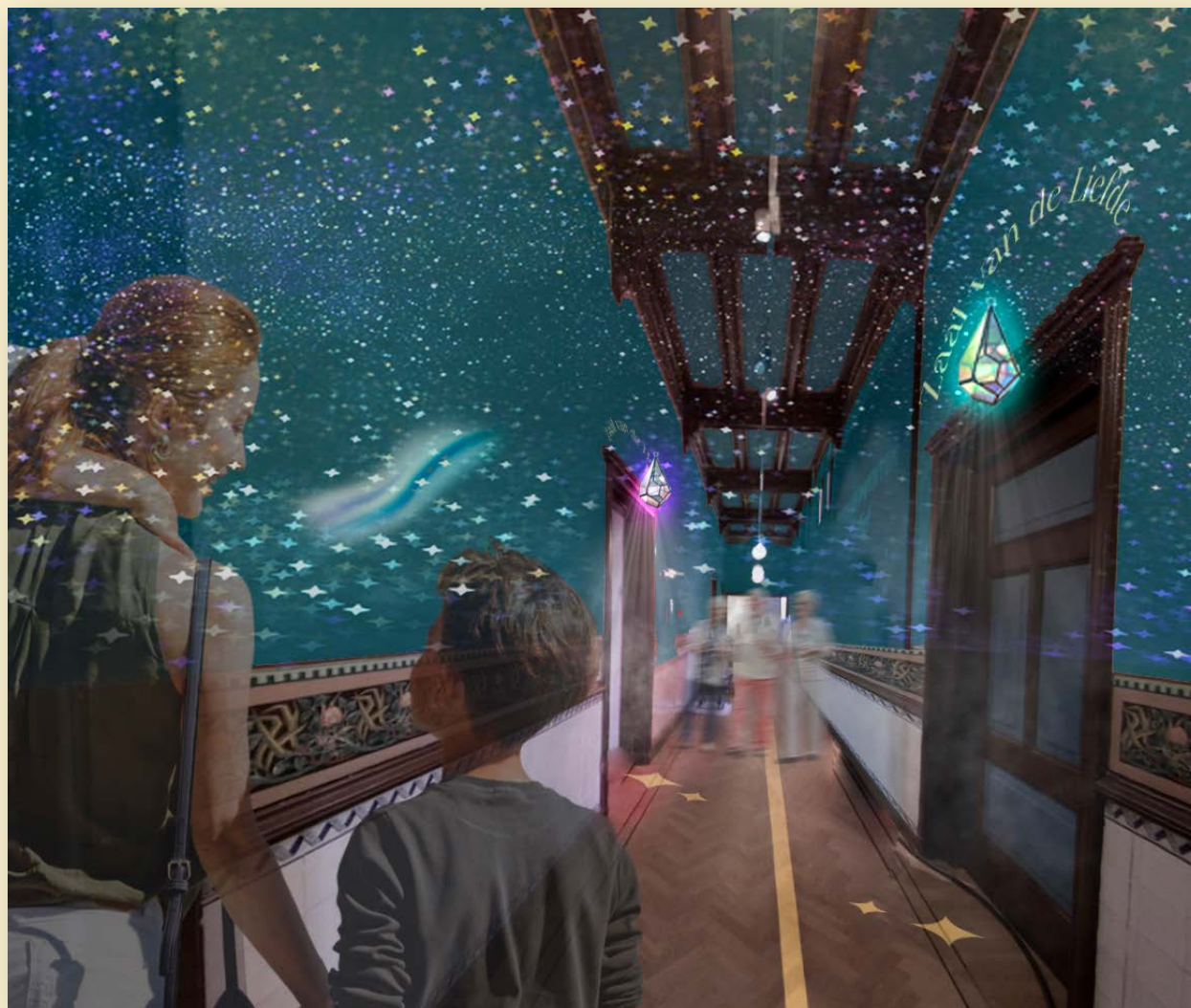
Dit pand zal in een later stadium als kantoorruimte voor het museum gaan dienen. De ontwikkelingen hieromtrent worden in nauw overleg met de directie van het museum uitgevoerd. Stichting Steunfonds Drents Museum en Stichting Drents Museum hebben voor de Kloosterstraat 10 en 16 (Studio DM) huurovereenkomsten vastgelegd.

Labyrinthia

In 2024 opent het Drents Museum de nieuwe collectiepresentatie *Labyrinthia*. In deze presentatie maken bezoekers een magische reis door de vaste collectie met een mooie balans tussen voorwerp, vormgeving en verhaal. Het Drents Museum is het eerste museum in Nederland dat het op deze manier doet.

Er is in 2023 hard gewerkt aan de inrichting van de zalen en de noodzakelijke bouwkundige aanpassingen in het historische museumcomplex.

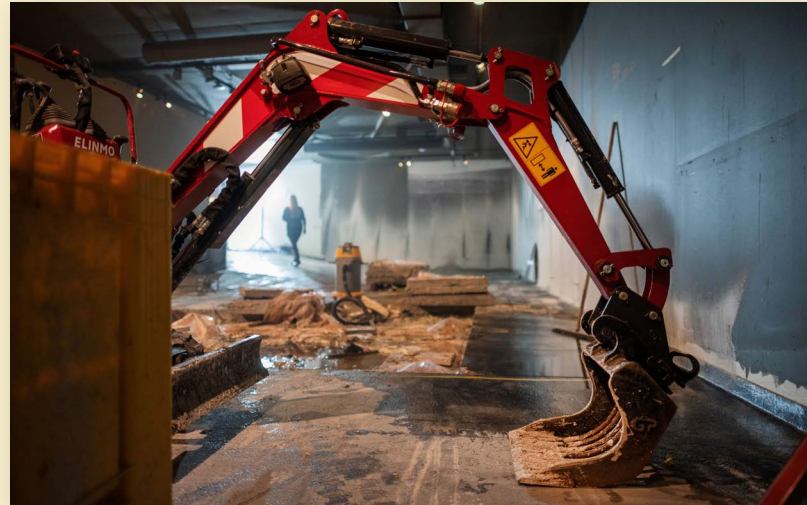
Labyrinthia bestaat uit vijftien zalen, elk met een unieke beleving. Alle zalen zijn in 2023 compleet opgeleverd en staan nu bij de ontwerper Bruns in Bergeijk in opslag, klaar om in het museum geplaatst te worden. Intussen zijn de vitrineplannen gemaakt voor de optimale presentatie van alle museale objecten in de vijftien zalen.

Bouwkundige aanpassingen

De realisatie van *Labyrinthia* en de noodzakelijke bouwkundige aanpassingen in de historische panden zijn een complex proces. Bij de verbouwingen neemt het museum meteen verduurzaming, klimaatbeheersing en beveiliging mee. Ook maken ze de gebouwen optimaal toegankelijk. Bij de aanbesteding van de verbouwing had de Provincie Drenthe, als eigenaar van de panden, te maken met forse financiële tegenlagen. Daarbij speelden de gestegen prijzen van materialen en een krappe arbeidsmarkt een rol. Ondanks vertraging in de aanvankelijke planning is de verbouwing in 2023 goed op gang gekomen.

Dankzij donaties, schenkingen en legaten in de afgelopen periode leveren we met Stichting Steunfonds Drents Museum een aanzienlijke bijdrage aan deze magische museumbeleving. In 2023 heeft het Steunfonds de eerste bijdrage aan het museum overgemaakt. Naast onze bijdrage is er door het museum een campagne ontwikkeld waardoor bedrijven en particulieren zich ook rechtstreeks aan deze unieke presentatie verbinden. Inmiddels zijn er al zeven zaalpartners en schenkers, particulieren en bedrijven, die zich op periodieke basis van 5 jaar hebben verbonden.

BESTUURSSAMENSTELLING

Onderstaande personen vormden in 2023 het bestuur van Stichting Steunfonds Drents Museum:

- De heer drs. K.A. (Karel) Groen – voorzitter (*midden*)
- De heer H. (Harmen) van Vliet – penningmeester (*rechts*)
- De heer drs. H.R. (Harry) Tupan – secretaris (*links*)

Mevrouw Annelies Meuleman (zakelijk directeur) en Marion Boersma (partnerships) waren namens het Drents Museum bij de vergaderingen aanwezig.

Het bestuur heeft dit jaar vier keer vergaderd.

Zowel het verlengen van de 2e bestuursperiode van voorzitter als penningmeester is besproken. Beide hebben toegezegd om de bestuursfuncties met 4 jaar te verlengen. Vanwege het aankomend vertrek (september 2025) van de algemeen directeur Drents Museum / secretaris Stichting Steunfonds is dit een wenselijk besluit omwille de continuïteit van de Stichting.

Voor meer informatie omtrent de financiële middelen verwijzen wij u naar het financieel jaarverslag.

Harry Tupan, secretaris, februari 2024

HOOFD- EN NEVENFUNCTIES BESTUURSLEDEN

Karel Groen – voorzitter

Hoofd functie:

Directeur Eems Dollard Regio (EDR)

Nevenfuncties:

Voorzitter Stichting Steunfonds Drents Museum

Vicevoorzitter Margaretha Consort

Lid Dagelijks Bestuur (Vorstand) Europahaus Aurich

Voorzitter Ondernemersprijs Oost-Groningen

Harmen van Vliet – penningmeester

Hoofd functie:

Gepensioneerd districtsdirecteur ING

Nevenfuncties:

Penningmeester Stichting Steunfonds Drents Museum te Assen

Harry Tupan – secretaris

Hoofd functie:

Algemeen directeur Stichting Drents Museum

Nevenfuncties:

Toezichthouder

Raad van Toezicht Verzetsmuseum Amsterdam (lid)

Raad van Toezicht RTV Drenthe (lid)

Commissielid

Het Cultuurfonds - adviescommissie Geschiedenis en Letteren

Omstreden monumenten – adviescommissie Koninklijke Nederlandse

Akademie van Wetenschappen

Lid

Bedrijvensociëteit A37 Drenthe

Jury Museumprijs

Bestuur

European Exhibition Network

Secretaris Stichting Steunfonds Drents Museum

Comité van aanbeveling

Stichting Vrienden van het WZA (Wilhelmina Ziekenhuis Assen)

Stichting SCA Jozefkerk Assen

STICHTING
STEUNFONDS
DRENTS MUSEUM